

Sygn. akt IV Ka 60/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Sławomir Gosławski

Protokolant Agnieszka Olczyk

przy udziale ----

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2014 roku

sprawy **R. B.**

obwinionego z art. 98 kw

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 25 listopada 2013 roku sygn. akt II W 431/13

na podstawie art. 437 § 2 kpk i art. 438 pkt 2 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw **uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do obwinionego R. B. i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Radomsku.**

IV Ka 60/14

UZASADNIENIE

R. B. został obwiniony o to, że:

w dniu 1 sierpnia 2013 roku około godz. 13. 15 w m. B.ul. (...)skrzyżowanie z ul. (...)tj. poza drogą publiczną, będąc kierującym pojazdem marki R. (...)nr rej. (...)na skrzyżowaniu dróg równorzędnych nie ustąpił pierwszeństwa kierującemu qadem(...) B.E. S.nadjeżdżającemu z prawej strony kierującego R.tj. Akacją w kierunku ul. (...)w wyniku czego doprowadził do zderzenia się pojazdów, czym zagroził bezpieczeństwu kierującemu pojazdem quad E. S.oraz pasażerowi J. S.,

tj. o czyn z art. 98 kw.

Sąd Rejonowy w Radomsku wyrokiem z dnia 25 listopada 2013 roku w sprawie II W 431/13:

1.obwinionego R. B. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 98 kw wymierzył mu karę 300 złotych grzywny;

2.zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa 30 złotych opłaty oraz kwotę 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania.

Powyższy wyrok w całości zaskarżyła obrońca obwinionego.

Wyrokowi zarzuciła:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał bezpośredni wpływ na jego treść, a polegający na ustaleniu przez Sąd Rejonowy w Radomsku, że obwiniony R. B. w dniu 1 sierpnia 2013 roku „nie ustąpił pierwszeństwa kierującemu qadem (...) B.E. S. nadjeżdżającemu z prawej strony kierującego R. tj. Akacją w kierunku ul. (...) w wyniku czego doprowadził do zderzenia się pojazdów, czym zagroził bezpieczeństwu kierującemu pojazdem quad E. S. oraz pasażerowi J. S.” podczas, gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu, w szczególności wyjaśnień obwinionego, zeznań świadków, protokołów oględzin pojazdów, zdjęć fotograficznych z miejsca zdarzenia oraz szkicu z miejsca wypadku nie pozwalają na stwierdzenie, iż kierujący pojazdem quad (...) B.E. S. poruszał się prawidłowo tj. po prawej stronie ulicy (...), a w konsekwencji do zajęcia wyżej zacytowanego stanowiska i uznania obwinionego za winnego popełnienia wykroczenia z art. 98 kw;

2. obrazę przepisów postępowania, która miała bezpośredni wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

- art. 5 § 2 kpk w zw. z art. 8 kpw polegającą na rozstrzygnięciu przez Sąd Rejonowy w Radomsku na niekorzyść obwinionego R. B., szeregu zaistniałych w sprawie i niewyeliminowanych w toku postępowania wątpliwości, które w świetle realiów tej sprawy w zakresie przebiegu zdarzenia z dnia 1 sierpnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Radomsku powinien był powziąć;

- art. 7 kpk w zw. z art. 8 kpw polegającą na sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie przez Sąd Rejonowy w Radomsku dowodów w postaci:

- zeznań E. S. dotyczących przebiegu przedmiotowego zdarzenia w zakresie jakim Sąd Rejonowy w Radomsku uznał je za wiarygodne pomimo tego, iż:

- zeznania te pozostają w sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w szczególności oględzinami pojazdów, szkicem z miejsca zdarzenia oraz wyjaśnieniami obwinionego R. B.;

- zachowanie się tego świadka w dniu 1 sierpnia 2013 roku było działaniem bezprawnym i naruszającym powszechnie przyjęte reguły ostrożności (pojazd nie był ubezpieczony, zarejestrowany, osoby nim jadące nie miały kasków oraz odzieży ochronnej);

- wyjaśnień obwinionego R. B. dotyczących przebiegu przedmiotowego zdarzenia w zakresie w jakim Sąd Rejonowy w Radomsku odmówił im znamienia wiarygodności pomimo tego, że dyspozycje te w zakresie przebiegu zdarzenia z dnia 1 sierpnia 2013 roku korespondują ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym oraz od samego początku postępowania były jasne, spójne i konsekwentne;

- art. 39 § 1 kpw w zw. z art. 7 kpk i w zw. z art. 8 kpw polegającą na nieprzeprowadzeniu przez Sąd Rejonowy w Radomsku wszystkich dowodów w sprawie tj:

- dowodu z pisemnej opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego na okoliczność:

- uszkodzeń pojazdów biorących udział w zdarzeniu z dnia 1 sierpnia 2013 roku;

- przyczyn zaistnienia zdarzenia z dnia 1 sierpnia 2013 roku;

- zachowania się uczestników zdarzenia z dnia 1 sierpnia 2013 roku;

- możliwości lub braku możliwości powstania uszkodzeń pojazdów mechanicznych biorących udział w zdarzeniu z dnia 1 sierpnia 2013 roku w okolicznościach opisywanych przez świadka E. S.;

- dowodu z wizji lokalnej, ewentualnie eksperymentu procesowego na okoliczność czy do zdarzenia z dnia 1 sierpnia 2013 roku mogło dojść w okolicznościach opisywanych przez świadka E. S.;

-art. 170 § 1 kpk w zw. z art. 39 § 2 kpw polegającą na nieuzasadnionym oddaleniu wniosku dowodowego obrońcy o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z oględzin miejsca zdarzenia w obecności biegłego do spraw ruchu drogowego oraz wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw ruchu drogowego, który uwzględniając ślady o charakterze obiektywnym tj. uszkodzenia samochodu osobowego R. (...)i pojazdu quad (...) B.powinien przyczynić się do wyjaśnienia przebiegu zdarzenia z dnia 1 sierpnia 2013 roku;

-art. 424 kpk w zw. z art. 82 § 1 kpw polegającą na niewyjaśnieniu przez Sąd Rejonowy w Radomsku w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia jaki wpływ na wiarygodność zeznań E. S. miał fakt, iż niezwłocznie po wypadku świadek ten oddalił się z miejsca zdarzenia i powrócił na nie już w obecności rodziców by dopiero wówczas opisać to zdarzenia funkcjonariuszom policji.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Radomsku do ponownego rozpoznania.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna w takim zakresie, iż skutkowałą uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji. Ponieważ ocena zarzutów podniesionych w apelacji nastawionych na kwestionowanie sprawstwa i winy obwinionego jest aktualnie przedwczesna, sąd okręgowy ograniczy się do wskazania uchybień, które spowodowały uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Analiza przebiegu dotychczasowego postępowania nie upoważniała sądu I instancji do rozstrzygnięcia merytorycznego, a w konsekwencji nie stwarza sądowi odwoławczemu warunków do zajęcia stanowiska odnośnie trafności zaskarżonego wyroku.

Przechodząc do rozważań szczegółowych należy podnieść, że przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną prawa procesowego jedynie wtedy, gdy jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy. Zasada prawdy (art. 2 § 2 kpk) wprowadza wymóg opierania wszelkich rozstrzygnięć na prawdziwych ustaleniach faktycznych. Oznacza to zobligowanie wszystkich organów procesowych, w tym sądu do dołożenia – niezależnie od woli stron - maksymalnych starań i wyczerpania wszelkich dostępnych środków dla poznania prawdy.

Materiał dowodowy w niniejszej sprawie prezentuje odmienne wersje zdarzenia wykluczające się co do istotnych jego elementów.

Stosownie do dyrektywy zawartej w art. 366 § 1 kpk, obowiązkiem przewodniczącego składu orzekającego jest czuwanie nad tym, aby wyjaśnione zostały wszystkie istotne okoliczności sprawy. Realizacja tego obowiązku następuje między innymi przez prawidłowe przeprowadzenie dowodów zgłoszonych przez strony, jak również podjęcie z urzędu inicjatywy zmierzającej do przeprowadzenia dowodów potrzebnych dla ustalenia okoliczności wpływających na kierunek i kształt rozstrzygnięcia. Natomiast konsekwencją prawidłowego zgromadzenia wyczerpującego materiału dowodowego powinno być uwzględnienie i wykorzystanie go w fazie dokonywania ustaleń faktycznych i wyrokowania. Wymaganie to jest oczywiste w świetle dyrektywy zawartej w przepisie art. 410 kpk, obligującej sąd do poddania analizie i ocenie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z 2012-12-05, IV KK 340/12, Legalis).

W tym kontekście należy podkreślić, iż:

- rozbieżność wersji przedmiotowego zdarzenia prezentowana przez jego uczestników wymagała szczegółowego ich przesłuchania, a następnie obiektywizacji sprzecznych relacji w oparciu o całokształt okoliczności ujawnionych na rozprawie. Tymczasem sąd I instancji w sposób ogólnikowy przeprowadził dowody osobowe. Z zeznań E. S. wynika, iż jechał ulicą (...) w kierunku ulicy (...) (co może oznaczać, iż chciał na wprost przejechać przez to skrzyżowanie). Sąd

merytoryczny nie ustalił jednak, jak w obrębie jezdni usytuowany był prowadzony przez niego pojazd. Ulica (...) ma 5, 5 metra szerokości, nie ma danych wskazujących, iż była to ulica jednokierunkowa, a świadek nie skonkretyzował umiejscowienia swojego pojazdu na jezdni przed kolizją. Świadek jedynie podał, iż będąc w odległości 2, 5 metra od skrzyżowania zobaczył wjeżdżający na nie samochód, którego kierujący nie zdążył wyhamować i zatrzymał się na „środku skrzyżowania”; starał się on uniknąć zderzenia i skręcił w lewo, jego pojazd zarzuciło i otarł się o prawe przednie drzwi samochodu. Na rozprawie uzupełnił, iż obwiniony zatrzymał się na środku ulicy przed nim. Miał mało czasu, ażeby zareagować, zahamował energicznie i zarzuciło go tyłem w prawą stronę. Podniesione twierdzenia mogą wskazywać, że E. S. jechał lewą stroną jezdni naruszając obowiązek ruchu prawostronnego. Sąd rejonowy nie badał tych okoliczności, nie rozważał ich w pisemnych motywach, chociaż mogły mieć wpływ na zaistnienie tej kolizji i stopień winy;

- obwiniony w zasadzie nie opisał okoliczności inkryminowanego czynu, pomimo, iż chciał złożyć wyjaśnienia. Sąd między innymi ujawnił jego zeznania w charakterze świadka z dnia 1 sierpnia 2013 roku, naruszając art. 74 § 1 kpw. Z odczytanego przez niego oświadczenia (wykraczającego poza przedmiot niniejszej sprawy) wynika jedynie, iż kierujący quadem prowadził pojazd po lewej stronie drogi i wykonał nieostrożny manewr, czym naraził na niebezpieczeństwo uczestników tego zajścia. W odniesieniu do ruchu swojego pojazdu podniósł, iż miał prędkość równą zero i nie dojechał do skrzyżowania. Wyjaśnienia obwinionego sugerują, iż kierowca quada skręcał w lewo i w dodatku wjechał na lewą stronę jezdni. Obwiniony nie opisał kompleksowo tego zdarzenia, sposobu swojej jazdy, nie uszczegółowił jazdy małoletniego, nie podał jak chronologicznie doszło do kolizji pojazdów i jaki był tego mechanizm; tym samym sąd rejonowy pozbawił się ważnego źródła dowodowego, którego uszczegółowienie było niezbędne z uwagi na konieczność ustalenia prawdy o zdarzeniu. W sprawach zawiłych, w których każdy dowód może wnieść element przybliżający wyjaśnienie rzeczywistego przebiegu czynu, przeprowadzenia dostępnych dowodów w sposób omijający dążenie do poznania prawdy jest naruszeniem przepisów postępowania, mogącym mieć wpływ na treść orzeczenia, uzasadniającym jego uchylenie;

- sąd I instancji uwzględnił wersję E. S. wykluczając z uwagi na jego wiek możliwość natychmiastowej kalkulacji zajścia. W ocenie sądu odwoławczego taka ocena nie jest wystarczająca w sytuacji, gdy sąd może podjąć próbę obiektywizacji przebiegu kolizji drogowej i wersji jej uczestników w oparciu o dowody rzeczowe – umiejscowienie uszkodzenia pojazdów i możliwy mechanizm ich powstania

(wyjaśnienia obwinionego nie tłumaczą usytuowania uszkodzeń quada) .

Naruszenie art. 366 § 1 kpk doprowadziło do orzekania przez sąd pierwszej instancji w oparciu o niepełny materiał dowodowy, co w konsekwencji skutkowało dokonaniem dowolnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, a tym samym obrazę art. 7 kpk. Ponadto pominięcie istotnych dla sprawy okoliczności, mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie kwestii winy, stanowi oczywistą obrazę przepisu art. 410 kpk.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że zaskarżony wyrok zapadł z obrazą przepisów prawa procesowego, która mogła mieć istotne znaczenie dla treści merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie. Nieprawidłowości te powodują, że zaskarżony wyrok należało uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Radomsku.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd I instancji winien w szczególności:

- powtórzyć i uzupełnić postępowanie dowodowe w zakresie uczestników przedmiotowego zdarzenia, mając na uwadze powyższe uwagi; co do dowodów, które nie miały wpływu na uchylenie wyroku sąd może poprzestać na ich ujawnieniu;

- rozważyć argumenty podniesione w skardze apelacyjnej, rozważyć czy po uszczegółowieniu dowodów osobowych istnieje potrzeba poszukiwania nowych dowodów;

- po wyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy zgodnie z zasadą prawdy - dokonać wyczerpującej oceny dowodów zgodnie z art. 4 kpk, art. 5 kpk, art. 7 kpk w zw. z art. 8 kpw i art. 410 kpk w zw. z art. 82 § 1 kpw; jeżeli

rozstrzygnięcie sprawy będzie wymagało wiadomości specjalnych, zasięgnąć opinii z zakresu ruchu biegłego do spraw drogowego;

- w razie ustalenia sprawstwa obwinionego dokonać oceny prawnej jego zachowania.

Z tych wszystkich względów sąd okręgowy orzekł, jak w wyroku.